

Selvitys ympäristö- ja vesitalouslupa-asiassa tehdyn hallintokantelun johdosta

Kaupunginhallitus 03.10.2022
1172/03.04/2022

Valmistelija

Sopimussihteeri Johanna Harmaa, puh. 040 488 5916
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Asia: LSAVI/11229/2022

Aluehallintovirastoon on 29.7.2022 tullut [REDACTED] hallintokantelu, jossa hän moittii ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovilan laatimaa [rakennus- ja ympäristölautakunnan 6.4.2022 §:ssä 56 tekemän päätöksen](#) valmistelua. Päätös koskee lautakunnan lausuntoa Heimon Kala Oy:n ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksesta Korppoon Storströmmenissä sijaitsevalle kalanviljelylaitokselle. Aluehallintovirasto on hallintolain mukaisesti varannut kaupungille mahdollisuuden antaa ennen asian ratkaisemista kirjallisen selityksen ja selvityksen asiassa. Aluehallintovirasto pyytää varaamaan myös ympäristönsuojelutarkastajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi. Selvityksestä tulee ilmetä ainakin

- lausunnon antaminen
- miten mahdollinen päästöjen lisääntyminen on otettu huomioon lausunnon antamisessa
- muut kantelussa mainitut seikat.

Hallintokantelu

Kantelijan mukaan ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovila on valmistellut harhaanjohtavan lausunnon asiassa 397/11.01.00/2022, joka koskee ympäristö- ja vesitalouslupahakemusta Heimon Kala Oy:n Korppoon Storströmmenissä sijaitsevalle kalanviljelylaitokselle. Kantelijan mukaan Huovila antaa selväsanaisesti ymmärtää, etteivät päästöt kasvaisi lupahakemuksesta ilmenevistä suunnitelluista toiminnan muutoksista huolimatta. Kantelija kritisoi sitä, että Huovila käyttää sekä kemiallisia merkkejä (P ja N) että fosforin ja typen käsitteitä. Kantelijan mukaan Huovila ei ole ottanut huomioon KHO:n päätöstä 3811/2017, vaikka hän on ollut siitä tietoinen. Kantelija katsoo myös, että on harhaanjohtavaa väittää, että toiminta ei laajene, vaikka Kustavin Hupaniityn toiminta siirtyy Storströmmeniin. Huovilan mukaan uudet tekniikat johtavat päästöjen jäämiseen nykytasolle. Kantelijan mukaan koko hakemukselle ei olisi tarvetta, mikäli uudet tekniikat todellisuudessa johtaisivat matalampiin päästömääriin. Viittaus Saaristomeren yleistilaan on harhaanjohtava tapauksessa, jossa on kyse voimakkaasta Korppoon alueen pistekuorman kasvattamisesta. Kaiken kaikkiaan Huovilan teksti ei pyri objektiivisen kuvan antamiseen käsiteltävästä asiasta päättäjille, mitä ei voida pitää hyvän virkamiestavan mukaisena.

Ympäristönsuojelutarkastaja Tomas Kull on tehnyt lupa-asiasta selkoa alla. Selontekoon sisältyy arvio ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovilan valmistelemasta lautakunnan lausunnosta sekä yksityiskohtainen selvitys päästöjen määrästä.

Ympäristönsuojelutarkastaja Tomas Kullin selonteko

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 21.5.2014 (dnro ESAVI/714/04.08/2010) myöntänyt Heimon Kala Oy:lle jatkoa Storströmmenin kalanviljelylaitoksen ympäristö- ja vesitalousluvalle. Kalanviljelylaitoksella kasvatetaan kirjolohen poikasia, jotka ovat ensimmäistä vuotta meressä. Lupa on voimassa 31.12.2022

asti tai siihen saakka, kunnes uusi lupa-asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä, mikäli uudistettu hakemus jätetään viimeistään 31.10.2021. Lupapäätöksessä verkkoaltaiden yhteenlaskettu pinta-ala rajattiin enintään 2 400 neliometriin ja rehun sisältämän fosforin ja typen enimmäismäärälle asetettiin rajaksi 1 400 kilogrammaa fosforia ja 10 000 kilogrammaa typpeä vuodessa. Hakija oli vuonna 2010 hakenut lupaa yhdistää Pukkeenuodon ja Hupaniityn kalanviljelylaitokset Storströmmenin kalanviljelylaitokseen ja sen myötä kasvattaa verkkoaltaiden yhteenlaskettua pinta-alaa 4 600 neliometriin sekä nostaa rehun sisältämän fosforin ja typen määrää enintään 2 500 kilogrammaan fosforia ja 18 500 kilogrammaan typpeä vuodessa. Vaasan hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus ovat päätöksillään (VHO 9.3.2016 nro 16/0111/3 ja KHO 9.8.2017 dnro 1069/1/16) vahvistaneet aluehallintoviraston päätöksen.

Heimon Kala Oy on 29.10.2021 (dnro ESAVI/37531/2021) toimittanut uudistetun lupahakemuksen, jonka mukaan se hakee lupaa yhdistää Hupaniityn kalanviljelylaitoksen Storströmmenin kalanviljelylaitokseen sekä lisätä rehun sisältämän typen määrän 10 000 kilogrammasta enintään 12 700 kilogrammaan vuodessa. Rehun sisältämän fosforin määrästä hakemuksessa annetaan kuitenkin ristiriitaisia tietoja. Hakemuksen juoksevassa tekstissä mainitaan toistuvasti, että fosforin raja säilyy ennallaan eli 1 400 kilogrammassa vuodessa. Hakemuksen taulukossa 3 ja taulukossa 6 fosforin määräksi ilmoitetaan kuitenkin 1 600 kilogrammaa vuodessa. Hakemuksen luvussa 6.1 esitettyjen päästölaskelmien (512 kg fosforia ja 8 255 kg typpeä) mukaan rehussa olisi 1 600 kilogrammaa fosforia ja 12 700 kilogrammaa typpeä olettaen, että vesistöön päätyy 32 % rehun fosforista ja 65 % rehun typestä.

VHO (1.7.2016 nro 16/0348/3) ja KHO (26.4.2018 dnro 2656/1/16) ovat asettaneet Hupaniityn kalanviljelylaitokselle, joka on tarkoitus yhdistää Storströmmenin kalanviljelylaitokseen, rehun sisältämän fosforin enimmäismääräksi 360 kilogrammaa ja typen enimmäismääräksi 2 700 kilogrammaa vuodessa. Jos Storströmmenin kalanviljelylaitokselle myönnetään uusi lupa hakemuksen mukaisesti, Hupaniityn kalanviljelylaitos lopetetaan ja sen lupa kumotaan, kun Storströmmenin uusi lupapäätös on saanut lainvoiman.

Huovilan valmistelussa annetaan asiallinen yhteenveto hakemuksesta. Valmistelusta käy selvästi ja yksiselitteisesti ilmi, että Heimon Kala Oy hakee lupaa yhdistää Hupaniityn kalanviljelylaitos Storströmmenin kalanviljelylaitokseen ja että Hupaniityn kasvatusvolyyymi siirtyy siten Storströmmeniin. Valmistelussa mainitaan, että Storströmmenin verkkoaltaiden yhteenlaskettu koko säilyy ennallaan ja että hakija haluaa nostaa rehun sisältämän typpimäärän luparajan 10 000 kilogrammasta 12 700 kilogrammaan vuodessa. Valmistelussa mainitaan hakemuksen mukaan laskettu vesistöön kohdistuva ravinnekuormitus laitosten yhdistämisen jälkeen eli 512 kilogrammaa fosforia ja 8 255 kilogrammaa typpeä vuodessa, jolloin rehussa olisi siis 1 600 kilogrammaa fosforia ja 12 700 kilogrammaa typpeä vuodessa olettaen, että vesistöön päätyy 32 % rehun fosforista ja 65 % rehun typestä. Valmistelussa olisi voinut olla paikallaan vertailukohtana mainita, että Storströmmenin kalanviljelylaitokselta vesistöön päätynyt tosiasiallinen ravinnekuormitus vuosina 2008–2012 oli keskimäärin 740 kilogrammaa fosforia ja 5 800 kilogrammaa typpeä vuodessa (tiedot olemassa olevasta luvasta), kun vuosina 2016–2020 ravinnekuormitus oli keskimäärin 477 kilogrammaa fosforia ja 5 250 kilogrammaa typpeä vuodessa (hakemuksen taulukosta 2), sen sijaan, että vertailukohtana käytettiin Paraisten jätevedenpuhdistamon vuosipäästöjä. Jos Storströmmenin kalanviljelylaitoksen kalan lisäkasvun kilogrammoina sallitaan kasvavan nykyisestä 161 077 kilogrammasta vuodessa (hakemuksen taulukon 2 mukainen keskiarvo vuosina

2016–2020) 196 899 kilogrammaan vuodessa, todelliset päästöt olisivat jatkossa: 196 899 kg / 161 077 kg x 477 kg fosforia vuodessa = 583 kg fosforia vuodessa ja 196 899 kg / 161 077 kg x 5 250 kg typpeä vuodessa = 6 417 kg typpeä vuodessa.

Storströmmenin kalanviljelylaitoksen nykyisessä luvassa, ja ylipäätään kalanviljelylaitosten ympäristö- ja vesitalousluvuissa, ei aseteta päästöraja-arvoja, vaan ainoastaan rajat fosfori- ja typpimäärälle (kilogrammoina), jonka rehu enintään saa sisältää yhden vuoden aikana. Lisäksi luvissa voidaan antaa tavoitteellisia ominaispäästöarvoja, esimerkiksi enintään 5,5 grammaa fosforia ja enintään 40 grammaa typpeä lisäkasvikilogrammaa kohden. Kuten hakemuksen taulukosta 2 käy ilmi, Storströmmenin kalanviljelylaitoksen fosforin ja typen ominaispäästöt vuosina 2016–2020 ovat selvästi alle tavoitteellisten ominaispäästöarvojen eli keskimäärin 2,96 grammaa fosforia ja 32,62 grammaa typpeä lisäkasvikilogrammaa kohden. Voidakseen yhdistää Hupaniityn kalanviljelylaitoksen Storströmmenin kalanviljelylaitokseen on hakijan siis haettava rehun yhden vuoden aikana sisältämän fosforin ja/tai typen enimmäismäärän nostamista, vaikka tavoitteelliset ominaispäästöarvot tällä hetkellä alittuvatkin merkittävästi. Toiminnanharjoittajalla on ympäristönsuojelulain (527/2014) 29 §:n ja 89 §:n mukaan oikeus hakea lupaa toiminnan (olennaisiin) muutoksiin.

Aluehallintovirasto katsoi 21.5.2014 antamassaan lupapäätöksessä, kuten sen jälkeen hakijan valituksen johdosta myös VHO (9.3.2016 nro 16/0111/3) ja KHO (9.8.2017 dnro 1069/1/16), että hakijalle ei tuolloin ollut edellytyksiä myöntää lupaa lähes kaksinkertaistaa rehun fosforimäärä 1 350 kilogrammasta 2 500 kilogrammaan ja typpimäärä 9 750 kilogrammasta 18 500 kilogrammaan vuodessa Storströmmenin kalanviljelylaitoksella. Nyt haetut määrät ovat huomattavasti pienempiä, ja lisäksi kasvatustekniikka ja kalanrehu ovat parantuneet niin, että vesistön ravinnekuormitus ei merkittävästi poikkea siitä, mikä se keskimäärin oli vuosina 2008–2012, vaikka tuotantomäärä (lisäkasvu) nousisi 196 899 kilogrammaan vuodessa. Lupaviranomainen eli Etelä-Suomen aluehallintovirasto ratkaisee, täyttyvätkö ympäristönsuojelulain (527/2014) 49 §:ssä säädetyt luvan myöntämisen edellytykset. Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on vain esittänyt asiassa mielipiteensä.

Mitä tulee kemiallisten merkkien N ja P käyttöön valmistelussa, on otettava huomioon, että valmistelu on tarkoitettu ensisijaisesti lautakunnan jäsenille. Merkkien N ja P käyttö käsitteiden tyyppi ja fosfori rinnalla lienee lautakunnan jäsenille tuttua, ja jos jostakin asiasta on epäselvyyttä, lautakunnan jäsenillä on aina mahdollisuus esittää kysymyksiä asian esittelijälle. Tarkoituksena ei näin ollen ole ollut johtaa ketään harhaan, ja tekstin asiayhteydestä käy kyllä melko selvästi ilmi, että merkit N ja P viittaavat typpeen ja fosforiin. Valmistelun ruotsinkielisessä käännöksessä on käytetty ainoastaan termejä tyyppi ja fosfori.

Ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovilan kommentit hallintokantelussa esitettyihin huomautuksiin ovat valmistelun liitteenä.

Liite

Ympäristönsuojelutarkastajan kommentit 13.9.2022

Oheismateriaali

Aluehallintoviraston selvityspyyntö
Hallintokantelu 29.7.2022
[Hakemusasiakirjat](#) (linkki aluehallintoviraston verkkosivuille)

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen liitteineen selityksenään [REDACTED] hallintokantelun johdosta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluehallintovirasto
